

Wijken en buurten

Heel Limburg krimpt, maar toch buurten met groei

Zuid-Limburg kampt al vele jaren met een afname van de bevolking. In vergelijking met 1995 is het inwonertal in alle Zuid-Limburgse gemeenten gekrompen. Maastricht onderging in deze periode met -0,14 procent de kleinste daling, Vaals (-11 procent) en Kerkrade (-9 procent) naar verhouding de grootste daling. Krimp is er vooral in Zuid-Limburg. Dit geldt in het bijzonder voor de verstedelijkte Oostelijke Mijnstreek en het landelijke Heuvelland. Door de krimp zijn Onderbanken en Vaals onder de 10 duizend inwoners gezakt. Maastricht bereikte in 2001 met 122 160 een record wat betreft inwonertal, maar kromp naar 118 290 in 2009. Toch is er op buurtniveau soms ook groei en verjonging.

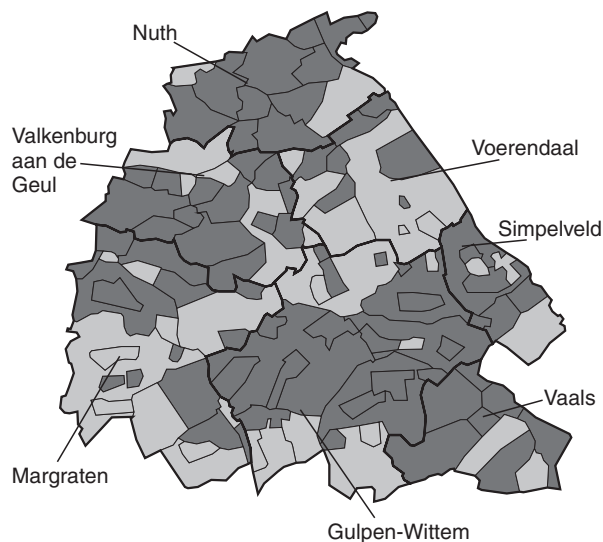
In zeven gemeenten van het Heuvelland (1) zijn de buurtgrenzen in de periode 1995–2009 ongewijzigd gebleven. Deze gemeenten laten niet alleen krimp zien, maar ook vergrijzing. Het aantal jongeren (tot 15 jaar) is in dit gebied met meer dan 3 duizend gedaald. Hun aandeel in de bevolking zakte daarmee van 17 naar 15 procent. Enkele buurten in Margraten en Vaals hadden in 1995 nog 27 procent jongeren. In 2009 was dit gehalveerd tot 13 procent. Daarentegen steeg het aandeel ouderen fors, van bijna 14 naar 20 procent. In sommige buurten, zoals Oud-Valkenburg, is het aandeel 65-plussers meer dan verdubbeld. In het buitengebied van de plaats Cadier is de helft van de bevolking 65 jaar of ouder.

Ook de gemiddelde huishoudensgrootte is in de meeste buurten tussen 1995 en 2009 afgenomen. De kernen Vaals en Valkenburg zagen hun gemiddelde gezinsgrootte dalen van 2,8 naar 1,9. De buurt Berg in Margraten had in 2009 met 1,3 de kleinste gemiddelde gezinsomvang. Het hoogste kindertal in de Heuvellandse buurten komt voor in Verspreide huizen Wijlre, met een gemiddelde gezinsgrootte van 3,1.

Op buurtniveau zijn de verschillen in krimp en groei veel groter dan tussen gemeenten. Niet alleen in de Oostelijke Mijnstreek is het inwonertal in sommige buurten gehalveerd, maar ook in het Heuvelland zijn er buurten met forse krimp. Zo daalde het inwonertal van de buurt Eperheide in Gulpen-Witterm sinds 1995 van 300 naar 130.

Bevolkingsontwikkeling in Heuvelland, 1995

■ Gelijk of groei
■ Krimp

¹⁾ Gulpen-Witterm, Margraten, Nuth, Simpelveld, Vaals, Valkenburg aan de Geul en Voerendaal

Binnen de krimpende gemeenten in Limburgs Heuvelland zijn er niettemin buurten aan te wijzen waar wel degelijk enige bevolkingsgroei heeft plaatsgevonden. In 26 van de 117 buurten in het Heuvelland steeg het inwonertal. De grootste stijger, met 200 inwoners, is de buurt Overheek met Heek in Voerendaal. Ook zijn er in het Heuvelland dorpen met een toename van jongeren en afname van ouderen. In de dorpen Hilleslagen (gemeente Gulpen-Witterm) en Holset (Vaals), bijvoorbeeld, groeide sinds 1995 het aantal jongeren en daalde het aantal ouderen. Deze plaatselijke ontwikkelingen bieden hoop op nieuwe vitaliteit in het Zuid-Limburgs Heuvelland.